

4.10.2023 klo 14:45

Suomalaisen Kirjallisuuden Seura keräsi kokemuksia ja ajatuksia talvelle 2022–2023 ennustetusta energiakriisistä. Ankaria aikoja -keruun vastauksista käy ilmi, että hintojen nousulla oli vaikutuksia kulutustottumuksiin, mutta vastaajien mielestä energiakriisi ei loppujen lopuksi tuntunut niin pahalta kuin ennakkoon varoiteltiin.

Talvesta 2022–2023 ennustettiin vaikeaa. SKS käynnisti syksyllä 2022 muistitietokeruun, jossa kysyttiin suomalaisten ajatuksia Ukrainan sodan ja inflaation synnyttämästä energiakriisistä sekä sen vaikutuksista kulutustottumuksiin ja energiankäyttöön. Vastaajia pyydettiin myös pohtimaan median tapaa käsitellä kriisejä ja pelkoa Suomen energiaverkkoihin kohdistuvasta mahdollisesta sabotaasista. Kevääseen 2023 mennessä keruuseen saapui 25 vastausta. Vanhin vastaaja on syntynyt 1931 ja nuorin 2001.

Vastauksista nousee esille jo valmiiksi säästeliäät elämäntavat. Sähköä osataan käyttää säästeliäästi ja harkiten. Moni kertoo, että energiakriisi ei ole vaikuttanut suuresti omaan kulutukseen. Joihinkin energiakriisi taas on iskenyt kovemmin. Kodin huoneenlämpötilaa on jouduttu laskemaan, saunan ja auton käyttöä on vältetty. Elintarvikkeiden ja muiden kulutushyödykkeiden hintojen nousu on merkinnyt monelle halvempiin tuotteisiin siirtymistä tai tuotteiden käytöstä luopumista.

Tukitoimien katsotaan auttaneen huonosti apua tarvitsevia. Joissakin vastauksissa nousee esiin ympäristönäkökulma: kriisin myötä kuluttajilta toivotaan harkintaa kulutuspäätöksiin myös pitkällä aikavälillä, mikä hyödyttäisi myös ympäristöä.

Monet vastaajista toteavat, että päättäjien ja median varoituksista huolimatta energiakriisi ei osoittautunutkaan niin pahaksi kuin alun perin pelättiin. Usean vastaajan mielestä media on keskittynyt liikaa samoista asioista uutisointiin. Korona-pandemia, Ukrainan sota ja energiakriisi ovat vieneet mediassa huomion jo useamman vuoden ja osa vastaajista on jopa luopunut uutisten seuraamisesta. Toisaalta moni pitää uutisointia tarpeellisena ja mielenkiintoisena, mutta toivoo syvällisempiä selvityksiä aiheista.

Suomalaisen Kirjallisuuden Seura järjesti *Ankaria aikoja* -keruun 30.9.2022–17.4.2023. Vastaukset on arkistoitu SKS:n arkistoon.

Kiitos kaikille keruuseen osallistuneille! Vastaajien kesken on arvottu kirjapalkintoja. Lisätietoja: SKS:n arkisto, puh. 0201 131 240, arkisto@finlit.fi